

KIS ÚJRAP

Szerkeszti Forgó bácsi.

... MEGHUZÓDOTT AZ AJTÓBAN. (Lásd a 303. lapon.)

LIX. köt. 19. szám.

Ára negyed-évre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1900. november 4-én.

HARDY KAPITÁNY GYERMEKEI.

— Elbeszélés, számos képpel. —

Irta Ellis Ede.

(Folytatás.)

ELFOJTOTT lélekzettel lapult meg Viktor a csónak fenekén, erősen fogva egy a partról föléje hajló ágat, hogy a csónakot mozdulatlan tartsa. A veszély pillanatában is megtudta gondolni, hogy csak teljes csönd és mozdulatlanság mentheti meg. Alig pár lépésnyire van a vörös-bőrű harcos, de talán nem vett még semmit észre; most hát az a fő, hogy nesz el ne árulja. Mert csodásan éles látásuk, hallásuk van az indiánusoknak.

Alig hogy a fejé fölé elhangzott az indiánus kiáltása, zörögni kezdett a parti bozót, az ágak töredezték. Az indiánus nyilván a víz felé lépegetett. Olyan közel volt, hogy Viktor láthatta is az ágak hajladozását. Aztán locsogás hallatszott a víz felől s Viktor a fél-homályban is jól látta, amint a vörös-bőrű harcos egyre mélyebben gázol a vízbe s távolodik a parttól. Most már Viktor föllelekezett egy keveset.

— Nem néz sem jobbra, sem balra... sejtelve sines róla, hogy itt vagyok... Talán... talán most már nem is lát meg.

Hogy ebben reménykedhetett, azt csak előbbi óvatosságának köszönhetette; annak, hogy mikor a tulsó parton nagyon föllobogott az indiánusok tüze és megvilágította a folyót, ő a csónakot egészen a parthoz, a fáknak mélyen lecsüngő ágai alá tolta. Itt még akkor sem igen látta volna meg az indiánus, ha véletlenül hátra tekint. De nem tekintett hátra, hanem csak a tulsó parton levő társaira, miközben mind inkább bele merült a vízbe s amint a parti fák árnyékából odáig ért a folyóban, ahol már

megvilágította a hold fénye, Viktor jól szem-ügyre vehette.

Nem volt megnyugtató, amit látott.

— Ennek is föl vannak tűzve a saszallak a fejére... tehát hadakozásra készülnek...

Az indiánusnak már válláig ért a víz. Ekkor aztán uszni kezdett és csak a feje látszott ki a vízből. Szabályosan és nagy gyorsasággal uszott; alig néhány percz multán már ismét talpra állt a tulsó part közelében és kigázolt a tüznél tanyázó társaihoz, kik élénk tag-lejtésekkel fogták körül.

Viktor mind ez ideig mozdulatlan maradt. Nem tudhatta, nincs-e még több indiánus is ezen az innenső parton az ő közelében. Mikor azonban látta, hogy am azok ott a tűz körül éppenséggel nem ügyelnek többé erre felé, bizakodni kezdett, hogy nincs ellenség ezen a parton.

— Most már iparkodnom kell, hogy odább jussak. Legjobb lesz, ha rögtön elsuhanok... Ugy látom, nagy tanakodásban vannak azzal az új társukkal; nem fognak ide figyelni.

De ha bizakodott is, nagyon óvatosan mozdult meg. Nem evezett, csak tolta odább a sekély vízben a csónakot; az evező-csapásokat meghallhatnák. Pedig minden áron el köll menekülnie, hogy kedveseit a veszedelemről értesíthesse.

Nagyon lassan haladt, legalább is sokkal lassabban, mint ahogy türelmetlenségében óhajtotta.

— Az idő repül... még bizony nem vihetem meg idején a hirt! Mióta vesztegelek már itt!

Ez azonban csalódás volt. A nagy aggodásban, szorongásban végtelen hosszúaknak érezte a rövid perczeket is.

Igazában ott a vör...

Türelm a szükség lott előre csére nem

A folyó mulva ma tüze; tehát

— No

Neki f gyorsan si idő alatt tájáig.

A ház folyótól, d Az ablako nem nyug későn.

Viktor megkötté tekkal siet láthatta, l semmi vesz lehetett l Dániel bács volt elmer gombolyito volt a mot tették. A öreg néni

Az izg kipirulva le

— Szere

— Nini! lepetés! ki pillanatban gött (Lásd gondja rá, lódjék, meg

Igazában csak nagyon kevés időt töltött ott a vörös-bőrűek közelében.

Türelmetlenségében sem feledkezett meg a szükséges óvatosságról, nesztelenül siklott előre a víz árnyékos részén. Szerencsére nem köllött sokáig ennyire óvakodnia. A folyó kanyarodott s néhány percz mulva már nem látszott az indiánusok tüze; tehát ezek sem láthatták a csónakot.

— No most rajta!

Neki feszült az evezőknek s a csónak gyorsan siklott előre. Soha még oly rövid idő alatt nem ért el a Dániel bácsi háza tájáig.

A ház vagy kétszáz lépésnyire állt a folyótól, de a folyóról rá lehetett látni. Az ablakokból világosság áradt. Tehát még nem nyugodtak le, még nincs nagyon későn.

Viktor a parthoz hajtotta csónakját, megkötötte egy fához, aztán szapora léptekkel sietett a ház felé. Már messziről láthatta, hogy itt ugyan nem gyanítanak semmi veszedelmet. Az ajtó tárva állt, be lehetett látni a megvilágított szobába. Dániel bácsi valami ócska hírlap olvasásába volt elmerülve, a felesége pedig pamutot gombolyított, s Dorinkának a két karja volt a motolla, melyre a pamutot kifeszítették. A leányka vigan csacsogott s az öreg néni mosolyogva hallgatta.

Az izgalomtól, megfeszített evezéstől kipirulva lépett be Viktor.

— Szerencsés jó estét!

— Nini! Viktor! Jaj de kedves meglepetés! kiáltott fel Dorinka s a következő pillanatban már a bátyja nyakában csüngött (Lásd a képet a 292. lapon), de volt gondja rá, hogy a pamut össze ne kuszálódjék, megtartotta a kezében.

Dániel bácsi és a felesége is szeretettel fogadták az ifjút s Dániel bácsi tréfásan szólt:

— No, már megint itt vagy? Nem várhattál holnapig vagy holnap-utánig? Mert tudom, hogy megint Dorinkát akarod elkaparítani.

— Azt én! Azért is küldtek ide a szüleim...

— És mikorra kívánják? kérde a néni.

— Nagyon rám parancsoltak, hogy még ma este vigyem haza. Azzal is indultam, hogy most az egyszer nem fog ki rajtam Dániel bácsi; de most már nem tudom, hogyan lesz. Mert utközben nagy bajt láttam.

Csak most vették észre, milyen komoly és aggodó az ifjunak arca, tekintete.

— Ohó! Hát mit láttál? kérde Dániel bácsi.

Viktor elmondta s ekkor aztán mindnyájan elkomolyodtak.

Dániel bácsi nagyon jól ismerte a vörös-bőrűek népét, sok dolga volt velök életében. Régebben mint katona harczolt ellenök, később pedig mint telepítvényes váltott nem egyszer golyót velök, mikor ellenséges szándékkal látogattak el a tanyájára.

— Biz' ez rossz hír, kedves fiam, mondá. Tulajdonképen nem is lep meg, mert az utóbbi napokban már szállongtak ilyen hírek, de nem hittük. Hát mégis csak igaz, hogy az a gonosz Vörös-farkas fölkerekedett a csapatával.

— Édes apánk is emlegette néha ezt a Vörös-farkast.

— Meghiszem. Jól ismeri. A legkonokabb indiánus főnökök egyike. Mikor néhány évvel kemény harczok után levertek őket és megkötöttük a békét, Vörös-farkas kijelentette, hogy nem veti magát

alá a béke-kötésnek. És valóban, már többfelé pusztított és gyilkolt azóta.

— Most pedig éppen a mi tájékunkat szemelte ki! jegyzé meg Viktor.

— Sőt azt hiszem, kedves fiam, éppen a ti tanyátokat első sorban.

Dorinka ijedten sikoltott fel, de Viktor is elhalványodva kérdé:

— Miért hiszi ezt, kedves bácsi?

— Mert ez a konok Vörös-farkas épp a ti atyátoknak esküdt ellensége. A leg-

... BÁTÝJA NYAKÁBAN CSÜNGÖTT. (Lásd a 291. lapon.)

utóbbi háboruban, tudjátok, a ti atyátok még vitézül harcolt és az egyik csatában szemtől-szembe került Vörös-farkassal. Kémény vitéz ez a vörös-bőrű főnök, de a ti

apátok is ember a talpán és a viaskodásnak az lett a vége, hogy Vörös-farkas sulyosan megsebesülve rogyott össze és így fogságba is került.

— Igen, ezt hallottuk apánktól, mondá Viktor.

— De a többi nem igen mondta el nektek, mert nem akarta, hogy aggódjatok. A sebesült Vörös-farkast a tábori kórházunkban ápták, ahol napokig, hetekig egy szót sem szólt. Egyszer azonban végre meg-

szólt és azt kérdezte, mi a neve annak, aki őt leverte, elfogta. Nem tudták, miért kérdi, tehát megmondták neki s csak azután kérdezték, hogy miért kívánja tudni.

— Mert addig nem fogok nyugodni, míg annak a skalpját (feje bőrét) a pajzsomra nem szögezem, felelé vigyorogva. Ekkor

BESZÁLLTAK A CSÓNAKBA. (Lásd a 294. lapon.)

persze már sajnálták, hogy megmondták neki, mert tudták, hogy az indiánus bámulatosan kitartó a föltett szándékában; esztendőig kutat, bujkál, hogy rá találjon és rá csapjon ellenségére. Megnyugodtak azonban abban, hogy a konok vörös-bőrűt nem-

eresztik többé szabadon. Csak hogy alaposan tudták, hogy az indiánus bámulatosan kitartó a föltett szándékában; esztendőig kutat, bujkál, hogy rá találjon és rá csapjon ellenségére. Megnyugodtak azonban abban, hogy a konok vörös-bőrűt nem-eresztik többé szabadon. Csak hogy alaposan tudták, hogy az indiánus bámulatosan kitartó a föltett szándékában; esztendőig kutat, bujkál, hogy rá találjon és rá csapjon ellenségére. Megnyugodtak azonban abban, hogy a konok vörös-bőrűt nem-

jelentette, hogy ő nem fog békében maradni. Kevés harciosa van, de elég arra hogy öljön és pusztítson. És hogy most éppen itt jelent meg, abból bizonyosra veszem, hogy kifürkészte itt apátokat, régi ellenségét, akin boszut akar állani.

— Ó, és apánk semmit sem gyanít! kiáltott fel Viktor. Mégis rosszul jártam el. Haza köllött volna térnem, hogy apámat értesítem.

— Ne aggódjál fiam, még nem késő. Az indiánusok soha sem támadnak este, hanem mindig éjfél után, amikor legmélyebben alszik minden ház népe. Azonnal indulnod kell haza. Még idején oda érsz.

De még egy fontos kérdést köllött eldönteni. Magával vigye-e Viktor a hugocskáját is, vagy pedig hagyja itt a bácsiéknál? Hol lesz inkább bátorságban?

— Azt nem tudhatjuk, felelé Dániel bácsi. Ezek a vörös ördögök okvetlenül ellátogatnak hozzám is. Én meg a hűséges Tamás szolgálom majd középük pörkölnék. Nem is ijedünk meg, hisz' katonák voltunk mind a ketten, a házam pedig jól meg van építve védelemre. De a vég mégis Isten kezében van. Szüleitek kinos aggódásban volnának Dorinka miatt. Tehát haza kell öt vinned mert az is lehet, hogy atyátok, épp Dorinka miatt, nem várja meg a támadást, hanem fölkerelkedik s még az éjjel a katonai végvárba menekül veletek. Hajnalra oda érhettek. Mondd is meg neki, hogy ezt tanácsolom, ezt még teljes bátorságban tehetitek, mert az indiánusok még nem keltek át a tulsó partra, nem fognak üldözni.

Viktor maga is helyesnek találta mind ezt. Nem vesztegették az időt. A két testvér meleg öleléssel, de gyorsan köszönt el

a jó öregektől és sietett a csónakhoz. Dániel bácsi elkísérte őket a folyóhoz.

— Viktor fiam, aztán csak nyugodtan és okosan! Azon a tájon, ahol a vörös-bőrűeket láttad, tartsd a csónakot szorosan a part tövében, a lecsüngő ágak alatt. A hold már jócskán emelkedett ugyan, de még van árnyék a part mentén. És inkább lassabban haladj, de biztosan. Még idején eljutsz haza.

Beszálltak a csónakba (Lásd a képet a 293. lapon.) s Viktor rövid idő alatt átvezett a tulsó, árnyékos part közelébe. Jó ideig teljes erővel evezett, gyorsan siklottak lefelé a folyón, de midőn a veszedelmes hely közelébe értek, ahol a vörös-bőrűek tanyáztak, meglassította az evezést s rövid időre abba is hagyta, hogy halkán néhány szót váltson hugocskájával.

— Dorinkám, most már közeledünk a veszedelmes tájékhoz. Itt aztán te is légy segítségemre.

— Hogy ne? Csak mondjad, mit tegyek? Segítsek evezni? Birom ám én az evezőt!

— Nem, hugocskám, arra nincs szükség. Hanem a szemeidet használd jól. Én is szétnézegetek ugyan, de elfoglal a csónak vezetése; te azonban folyvást figyelj, nézegetess minden oldalra.

— Igen, értem, és ha valami gyanusát látok, ekkor mindjárt szólok.

— Éppen csak azt nem szabad tenned. Nem szabad beszélniük. Ha látsz valamit, érintsd meg a térdemet és szó nélkül mutass arra, amit látsz.

— Igenis.

— Most hát Isten nevében előre!

(Folytatása következik.)

5, 8, 11,
3, 13,
6,
7, 2,
12, 10,

A megf
jutalom-n

„A t
Irta M
különös t
dr. Dula
tésben.

MIKOR ber
családját
uri ház a
A tisz
gyarság k
ban, tettl
ség. Csab
szonyban
Egy al
zott meg
nét az
költse.

Szép n
kertre ny
indák, a
virág-szón
gol kert,
hegyláncz
mes tartó

Dombi
zésen dolg
lácskának

*) Ezt a
tem, mely a
nagynak, ap

REJTETT KÖZMONDÁS.

- 5, 8, 11, 15, 14 = emberi szív ékessége;
 3, 15, 1, 4 = szegény ember főzéléke;
 6, 16, 4 = hasznos eszköz, ha jól mutat;
 7, 2, 9, 17 = kereskedő itt árulgat;
 12, 10, 11, 13 = csak pap mondja, senki sem más;
 1—17 = régi igaz jó közmondás.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„A természet három országa“.

Irta *Martin*. A magyar ifjúság számára, különös tekintettel Magyarországra, átdolgozta *dr. Dulácska Géza*; 262 képpel, díszes kötésben.

BUNDÁS. *)

MIKOR még falun laktam, legszivesebben a Dombi Ferencz tisztartó ur családját kerestem föl. Alig volt egy-két uri ház abban a kis helységben.

A tisztartók mindenben a régi magyarság képét tárták elénk. Gondolkozásukban, tettben igazság, őszinteség és egyszerűség. Csak egyet rőttem meg a tisztartó szonyban: nem szerette az állatokat.

Egy alkalommal csodálatosan nyilatkozott meg a Gondviselés, hogy a tisztartónét az állatok iránt nemesebb érzésre költse.

Szép nyári nap volt. Ott hűsöltünk a kertre nyíló verandán. A körül futó szőlőindák, a lépcsőzet előtt elterülő pompás virág-szőnyeg, a Maros határolta nagy angol kert, a messziségben elnyuló kékes hegyláncz: gyönyörű panorámájával kellemes tartózkodási helyé tették a verandát.

Dombi ur a hírlapokat nézte, neje himzösen dolgozott, én pedig az öt éves Bélácskának tréfás rimekkel törekedtem a

*) Ezt a kis történetkét egy könyvecskéből vettem, mely az állat-védelmet meleg szókban hirdeti nagynak, aprónak. Szerzője *Szántó Lajos*.

F. b.

tudományát növelni. Eközben Bundás, egy hatalmas, szép, fehér szőrű alföldi kuvasz, lábainkhoz sompolygott s nagy, okos szemeit majd rám, majd a kis fiura emelte.

Egyszerre azon veszszük észre magunkat, hogy a tisztartóné a poroló pálczával végig húzott a Bundáson s nagy boszankodással, lármával elkergette a verandáról.

A kis Béla majd nem pityergésre fogta. Bizony nekem sem tetszett a dolog.

— Ugyan, ugyan, asszonyom! Hogy is képes azt a szegény állatot annyira üldözni? Nem csupán most, több alkalommal is győződtem már meg erről a kegyetlenségéről.

— Téved, ha azt hiszi. Én nem üldözöm a Bundást, de türni nem fogom a házban, felelé Dombiné asszony.

— Talán a szalonban nem... ezt akarta mondani? felelém. Mert ezt magam is helyén valónak látom. De itt a verandán ez a szegény állat jól megférhet, sőt élénkséget nyújt annak a családias képnek, melyet most itt alkotunk. És miért ne lehetne itt a Bundás, ház-tájuk, vagyonuk hü öre, a kis Bélához oly csodálatosan ragaszkodó jó barát, játszó társ? Nem egyszer ismerték el róla, hogy a gyakran kószáló cselédség helyett ő őrzi meg a kert virágait és gyümölcseit.

— Ez mind igaz. Az én felfogásom azonban még nem jelenti azt hogy az állatokat nem szeretem.

— Inkább csak türi, mondtam. Mert az állat-védelem nagyobb érdeklődést, gondosabb figyelmet és bánás-módot követel. Ne vegye rossz néven, ha őszintén megmondom: kanári-madárkain is meglátszik, hogy inkább divatból, mint szeretetből tartja.

— Talán azt akarná, hogy kanári madaraimat az állat-védelem szempontjából szabadon bocsássam?

— Éppen nem. Hiszen a kanárik és más idegen éghajlati madarak nálunk a szabadban elpusztulnának. De azt már méltán el lehet várni, hogy ezeknek a szegény kis raboknak a fogság keservét elviselhetőbbé tegyük a tisztán-tartással és jó táplálással.

Beszélgetésünket e perczben gyermek-sírás, kutya-csaholás szakította félbe.

A tisztartóné rémülten ugrott föl helyéről. A gyermek-sírásban Béla hangját ismerte föl, aki idő-közben környezetünk-ből észrevétlenül eltűnt.

Alig jutottunk a kert közepéig, a béres a kis fiut az ölében hozta. Ruhája facsaró víz volt.

— Szent Isten! Mi történt, János, ezzel a gyermekkel? kiáltott fel a halálra ijedt édes anyja.

— A biz' a! A Maros malom-árkába esett a kis urfi, és hogy most életben láthatják, azt ne nekem, hanem a Bundásnak köszönjék, instálom.

Aztán János elbeszélte, hogy a kutya-csaholásra az árok felé haladt, melyből a

ROPPANT VENDÉG.

*Hé te Maki! Szedte-vedte,
Kutya-macska teringette!
Egy-kettőre itt teremjen
Az a kávé, a fekete!*

*No, mit bámulsz? Rogyik térded;
Kézze, lábbal, szemmel kérde:
Hogy mit tetszik parancsolnom —
S a kávé még ki sem mérted!*

*Én vagyok a nagy Vizi-ló,
Télen, nyáron csak viz-ivó.
De ez egyszer kávé ide —
Ugy hallottam, hogy az is jó.*

*Egy hektóval hozz! Mit nézesz?
S ha a gazdád még belé tesz
Husz kilogramm fehér cukrot,
Azt hiszem, hogy épp elég lesz.*

Bundás a gyermeket éppen akkor vonszolta partra. Ha Bundás nincs ott, a sebesen rohanó víz a gyermeket elsodorja.

A tisztartó és neje hálásan simogatták meg az örömeiben ugrándozó kutyát, melynek hűsége, szeretete annyiszor rá pirit az emberre.

A Bundás ezután szebb napokra virradott. Sőt egyszer meg is ünnepeltük az

élet-mentő állatot, amidőn a tisztartó egy csinos ezüst-lapot akasztott a nyakába ezzel a felirással:

Bélánk megmentőjének,
hálánk jeléül.
1885.

I R M Á C S K A.

Ha váltig hajtod is:

»Aranyom, szerelmem!«

Azért sem engedek —

Nem akarok! Nem, nem!

Akár hogy dicséred

A szép időt nekem —

Nem megyek sétálni,

S bár hogy kérsz rá ... még sem!

Hogy ne legyek durczás?

Hát én durczás vagyok?

Azért, hogy magamon

Taposni nem hagyok?

Vallj' makacsságomnak

Mi az oka? — kérded.

Hát legyek makacs is.

Hisz' te jobban érted.

Magad mégy? Hát eredj!

Azt hiszed, hogy bánom?

Ezt a zsarnokságot

Nem tűröm, utálok!

... Nini! Hát csakugyan?

Ime, nélkülem megy!

Ó, én szegény, elhagyatott,

Szerencsétlen gyermek!

— Mese. —

(Kepekkel a czimlapon és a 301. lapon.)

HOL volt, hol nem volt: egyszer valamikor és valahol volt egy jó öreg király és annak egy fia. Derék szál legény volt az ifju királyfi, bátor is, okos is, nemes és jó szívü is, akit mindenki méltán szeretett, leginkább persze az édes apja. Nem is eresztette maga mellől sokáig, pedig a királyfinak lassacskán már a bajusza is pelyhedzett és szeretett volna is már egy kicsit világot látni. Tudta ezt a jó öreg király, nem is vette rossz neven.

— Mikor fiatal voltam, magam sem szerettem csak a kuczóban ülni, gondolá. Jártam is sokfelé, voltak érdekes kalandjaim, ma is örömet gondolok rájuk vissza. Hát a fiam is hadd nézzen szét egy kicsit a világban.

Megmondta neki s a királyfi örömmel fogadta az engedelmet. Meg is kérte szépen az apját, adjon neki jó tanácsot, merre felé induljon.

— Tudnék én valamit, mondá az öreg király. De biz' az kissé messze van. Hanem ha eljutnál odáig és hirt hoznál nekem, magam is szeretném.

— Elmegyek, felséges apám uram, akár az Operenciás tengeren tul is.

— Éppen ez az, kedves fiam. Oda át köllene menned. Mert volt nekem fiatal

koromban egy nagyon kedves vitéz pajtásom, akivel sok országot világot jártunk be együtt, jóban-rosszban hiven megosztottunk, örök barátságot is fogadtunk. Ó is király fia volt, szép nagy ország szállt reá épp akkortájt, amikor én haza kerültem, hogy az apám örökét elfoglaljam. De biz' aztán nem is láttuk többé egymást, mivel-hogy az ő országa olyan nagyon messzire esik az Operenciás tengeren tul, hogy még levelet is csak bajjal küldhettünk egymásnak. Jó pár esztendeje, hogy az utolsó hirt kaptam felőle. Azt írta, hogy békekességben és boldogan uralkodik, van egy szép lánya meg egy derék kis fia. Én azt feleltem neki, hogy nekem is van egy derék szál fiam és nem bánám, ha a régi barátságból atyafiság lenne, feleségül adná a leányát az én fiamnak. De erre aztán nem válaszolt; azt sem tudom, él-e, meghalt-e, mi van vele?

— Majd megtudom én, szólta a királyfi derülten. Meg sem állok, amig oda nem érek. Megnézem azt a király-kisasszonyt és így legalább előre tudom, hová és miért indulok.

Hozzá is láttak mindjárt a készülődéshez, mert a jó öreg király nem csak úgy egy tarisznyával eresztette utnak a fiát.

Válogatott vitézekből egész kis csapatot adott melléje kíséretül, uti költségre pedig egész zsák aranyat, ne legyen hiányossága semmiben, inkább hadd lássák, akár hová kerül, hogy kincses és hatalmas királynak a fia.

A kitüzött napon a királyfi melegen köszönt el az apjától, aztán utra kelt a vitéz kísérelével. Sok országot bejártak, végre eljutottak az Operenciás tengerhez, ott hajóra ültek és elvitorláztak a nagy vizen.

Sokáig tartott a hajókázás, mert biz az az Operenciás tenger nagy darab víz, hetek multán is még alig hogy a közepére értek. De nem busultak rajta, jól el volt látva a hajó élés-kamarája. Még csak nem is unatkoztak, mert néhányszor ugyan-csak megtánczoltatta őket egy-egy nagy zivatar, csak úgy recsegett-rofogott bele a hajónak minden bordája; de ebbe sem haltak bele és utoljára nagy sokára mégis csak eljutottak a tulsó partra.

Ujra fölkantározták paripáikat és neki indultak. Láttak sok szépet, de a királyfinak nem volt sehol maradása; mentül hamarabb oda akart érni az apja jó barátjának az országába. De még hamarabb oda ért a hire, ezt pedig nem volt oka megbánni, mert amint a határra ért, ott a király fényes küldöttsége fogadta nagy czerimoniával. Szinte bizony terhére volt a királyfinak, amekkora figyelemmel halmozták el. Ugy körül fogták, úgy a sarkába tapadtak a király emberei, hogy egyetlen lépést sem tehetett a maga kedve szerint; de még a kísérelői is éppen így voltak, senkivel még csak szóba sem állhattak.

— Ha nem tudnám, hogy csupa sziveségből teszik, még azt hihetném, hogy foglyul tartanak, gondolá a királyfi.

Igy kísérték be a király szék-városába, a királyi palotába. No, itt látták még csak szivesen! Ugy szerették, majd megették; jól tartották tyukkal-kalácssal; alig ért rá, hogy egy kicsit megpihenjen a sok vendégeskedéstől. Mindenki csak az ő kedvét kereste, maga az öreg király is, legkivált pedig a király-kisasszony.

Hát ez így mind nagyon szép volt, nagyon jó volt, de a királyfinak mégis csak nem tetszett valami, maga sem igen tudta, hogy mi.

— Ez az öreg király éppenséggel nem olyan, amilyennek képzeltem, gondolá. Ha jó atyám nem mondta volna, hogy neki kedves barátja, hogy derék, nemes férfi, bizony inkább alattomos, gonosz embernek hinném. Olyan álnok a tekintete! És furcsa, hogy nem szeret arról az időről beszélni, mikor hajdan jó atyámmal együtt legénykedett. A leánya pedig, a király-kisasszony, csupa gög és szivtelenség. Már ezt nem szivesen vinném haza feleségül. Nem is szölok róla, hogy apám uramnak ez volt a terve.

Csak hogy ebben gazda nélkül számolt. Ha ő nem szólt, szólt az öreg király.

— Kedves fiam, mondá egy napon, most már ideje, hogy arról beszéljünk, ami végett ide jöttél. Itt van felséges barátomnak, a te atyádnak a levele, hogy lépjünk atyafiságba, adjam neked feleségül a leányomat. Én akkor mindjárt belé egyeztem, meg is irtam, és ha nem kaptátok a leveletem, onnan lehet, hogy a futárom a tengerbe veszett. De most itt vagy magad, hát megtartjuk a lakodalmat, aztán haza utaztok.

Persze, hogy így végezték az öregek, hát nem lehetett szólni ellene; de bezzeg bánta már a királyfi, hogy ide jött.

— Olyan baziliszkus-szeme van annak a király-kisasszonynak . . . ha nem tudnám kicsoda, boszorkánynak mondanám. Ugyan gyönyörű királynét viszek haza!

De már meg volt a baj. A vendégségekben most már nem tölt kedve a királyfinak. Inkább szeretett vadászgatni, hát az öreg király szolgálai elkisérték az erdőségbe, ahol bőven akadt zsákmány. Egy ilyen vadászaton a királyfi elszakadt a kísérőtől s egymaga kalandozott el az erdőbe, annyira, hogy végre maga sem tudta hol van. Csak ment, csak bolyongott. No, ezen még nem nagyon busult, jót aludt a puha gyepen, azután újra neki indult, mert kijutni már mégis szeretett volna. Egyszerre, amint fölpillant, házi galambot pillant meg.

— Ez mindenképen jó, gondolá. Ahol házi galamb van, emberi hajlék sem lehet messze. Aztán meg is ehültem, hát már biz' ezt a galambot lenyilazom, tüzet rakok és megsütöm.

De épp amint már följazotta az ijját és elröpitette volna a nyilat, hangos kiáltás hallatszott:

— Nè, uram, ne! Kegyelmezz az én egyetlen vigasztalómnak!

Ugyan-ekkor a galamb hirtelen lecapott a magasból s a királyfi, amint körül nézett, ki beszél? . . . egy torzonborz, elvadult külsejű öreg embert pillantott meg, aki aggódva szorongatta magához a galambot (Lásd a képet a 301. lapon.) és térdre borulva könyörgött újra:

— Ó, nemes ifju, légy irgalmas!

— Ne félj semmit, szegény öreg! Dehogy is bántom én a galambocskádat! felelt a királyfi jószívűen. Vidd haza és még meg is jutalmazlak, ha kivezetsz ebből az erdőből.

Az öreg szomoruan rázta a fejét.

— Jutalmazlak nincs szükségem, haza pedig nem mehetek, mert hogy bitor él a hajlékomban.

— Ugyan? De hát ki vagy te, szegény öreg?

— Most bujdosó, földönfutó, trónja vesztett uralkodó!

A királyfi, mi tagadás, olyan formát gondolt, hogy ennek a szegény embernek meghibbant az esze; de az öreg így folytatá:

— Idegen vagy ebben az országban, ugy-é, nemes ifju? Mert különben mindjárt tudnád, ki vagyok s vagy megölnél, vagy mint királyodat tisztelnél.

— Most már éppenséggel nem értelek, szólt a bámuló királyfi. Igaz, idegen vagyok itt, messzi földről jöttem, vendégeül a királynak, aki hajdan jó barátja volt az én király-atyámnak.

— Soha sem volt ő az, a bitorló! Én voltam az s most már tudom is, ki vagy. Ugy hasonlitsz atyáddhoz, mikor mint ifjút ismertem. Hozzám küldött atyád s hogyan? Nem tudod azt, hogy téged gonosz bitorló fogadott? Nem érted a szavaimat, látom. Figyelj tehát s mindent megtudsz.

Figyelt a királyfi s az öreg ezt beszélte:

— Békességben és boldogan uralkodtam, épp addig az ideig, midőn atyád legutolsó levelét kezemhez kaptam. De már nem felelhettem neki, gonosz ármány rontott meg. Volt egy öreg tanács-adóm, akiben legjobban biztam, mert nagyon nagy volt az esze. De még nagyobb a gonoszsága. Elfogta lelkét a nagyra-vágyás ördöge; eltökélte, hogy ő teszi fejére a koronát. Mindenféle ármánnyal, bűbajos boszorkánysággal ellátta, megnyerte leghivebb embereimet, és egy napon rám rohantak, rabul ejtettek és választatnom engedtek: vagy szép szerivel elbujdosom örökre, vagy meg-

ölnek a leánnyal, fiammal együtt. A magam életét nem bántam volna, de ártatlan gyermekeimet nem engedhettem bakó kezére. Hát elbujdostam és többé mutatkoznom

sem szabad, mert gyermekeimet fogolyul tartja a gonosz és kijelentette, hogy fejöket véteti, mihelyt csak híremet is hallja valaha. Most még élnek. Ez a galamb,

. . . AGGÓDVA SZORONGATTA MAGÁHOZ A GALAMBOT. (Lásd a 300. lapon.)

a leánykámnak szelid, betanított galambja, hoz nekem hirt börtönük ablakáról.

Álmélkodva, meghatottan hallgatta a királyfi, de aztán mégis így szólt:

— Gonosz história ez, ha igaz. Csak hogy éppen azt nem tudhatom, melyőtök beszél igazat. Nem akarsz-e holmi költött mesével bolondítani? De hiszen megtudom

én azt rövid idő alatt s akkor majd azt is tudom, mit csinállok.

Nem beszélhettek többet, mert a királyfi kísérői, akiktől elszakadt, rátaláltak és közeledtek. A nesz hallatára az öreg gyorsan eltűnt a sűrűségben s a királyfi aztán visszatért a palotába.

Még az nap hivatott egy ötvös-mivest és bezárkózott vele a szobájába. Az ötvös aztán egy jókora ládácskával távozott és a leleszkedő udvari embereknek azt beszélte, hogy tisztogatni viszi a drága ékszereket, melyeket a királyfi magával hozott és a mátkájának fog ajándékozni. Megsugták ezt a királynak és a király-kisasszonynak is, akik örvendezve várták a drága ajándékokat.

Be is állított másnap a királyfi, de csak egy kicsinyke dobozzal. S így szólt:

— Felsőleges király, drágalátos királykisasszony mátkám! Mielőtt esküvőre készül-nénk, egy föltételt köll teljesitenünk, melyet az én királyi apám kötött ki. Ugyanis, midőn utra keltem, így szólt hozzám: »Kedves fiam! Nagyon messzi világba mégy. Olyan messzi világba, amelyről semmit sem tudunk, ki van ott, mikép van ott. Én pedig bizonyosságot akarok, hogy csakugyan az én régi kedves barátom udvarába jutottál. Ezt a bizonyosságot könnyű is megszerezni a nyil-próbával. Tehát átadom neked a bűvös nyilat. Csak az lehet az én kedves menyem és utánam melletted a királyné a trónusunkon, aki a nyilpróbát megoldja.

A királyfi kinyitotta a dobozát és egy arany szívet vett elő, melyen ezüst nyilvessző volt átfuródva. Oda nyujtotta a király-kisasszonynak, aki csodálkozva bámult rá, épp úgy, mint apja, a király.

— Hát mit csináljak én ezzel a nyilvesszővel? kérdé a király-kisasszony.

— Huzd ki a szívből, de úgy, hogy se a szív, se a nyil meg ne sérüljön, mert olyan bűvös szer van benne, hogy rögtön meghal, aki csak karczolás is ejt rajta.

A király-kisasszony átvette, próbálgatta, de sehogy sem boldogult. Nem is csoda. Mert a nyilvessző ide-oda mozgott ugyan az átfurt szívből, de egyik végén a háromszögbe szétterjedő hegye, másik végén meg az ugynevezett szakálla akkora volt, hogy nem fért keresztül az arany szívből levő lyukon.

— Tréfálsz, királyfi, szólt végre a királyleány boszusan. Hiszen, amit kívánsz, az lehetetlen.

— Dehogy, dehogy! Hiszen apáink hajdan együtt állapították meg ezt a titkos ismertető jelvényt, még pedig olykép, hogy a szüléken kívül mindig a legidősebb gyermek is ösmeri a titok nyitját. Hát neked is épp úgy ösmerned kell, mint királyi atyádnak.

A király-kisasszony sápadtan és zavartan nézett atyjára, aki szintén nagyon fészkelődött, de aztán nevetve mondá:

— Persze, persze, hogy ne tudnám! De olyan régi dolog ez, hogy bizony megfeledeztem róla, nem közöltem a leánnyal. Föl van nálam jegyezve, majd utána nézek, közlöm a leánnyal és holnap, jeles királyfi, kívánságod szerint meg fogja oldani a feladatot.

A királyfi meghajlott, de a szeme nemes haragtól villogott.

— Az álnok gonosztevő úgy tesz, mint ha tudhatná. De most már én tudom igazán, hányadán vagyok veletek és hogy mit tesztek.

A király pedig, mikor magára maradt a leányával, így szólt:

— Ne félj semmit, tudok segíteni a dolgon. A királyfi felesége s majdan királyné

leszel. A nyira örökös lehet s az az ifjúkora nyilvessző löczen a titkot.

téssel rá a megold

Ezt ké

már, meg

király-leány

tőle. Hog

volt megf

legényeive

csöndben

tetőtül tal

És mögöt

jó vitézi.

az ajtóba

várakozott

A rab k

kel sürges

kihuzásána

— Hogy

Soha hírét

— Ne c

gonosz leán

a te atyád

egy másik

idősebb gy

te vagy az

A rab

feleljen, me

a királyfi

hangon szó

nyához:

— Ez a

Akkor hát

jának a le

leszel. A királyfi nem gyanit semmit. Anyyira őriztetem, hogy senkivel sem beszélhet s azt hiszi, én vagyok az ő apjának az ifjúkori barátja. Ezzel a boszorkányos nyil-vesszővel sem fog meg. Itt van a tömlőczben az elüzött király leánya, az tudja a titkot. Elő vezetted meg és halálos fenyegetéssel rá kényszerítjük, hogy mutassa meg a megoldást.

Ezt késő este, mikor más mindenki aludt már, meg is tették. Elő vezették az igazi király-leányt s tudtára adták, mit kívánnak tőle. Hogy pedig ne sokat habozzon, ott volt megfélemlítésére az óriás bakó is a legényeivel. Csak hogy az ajtóban egész csöndben még valaki jelent meg: a királyfi, tetőtől talpig fölverte, karddal a kezében. És mögötte a folyosón álltak hazulról való jó vitézei. A királyfi egyelőre meghuzódott az ajtóban (Lásd a képet a czimlapon.) és várakozott.

A rab király-leányt halálos fenyegetésekkel sürgették, fődözze fel a bűvös nyil kihuzásának a titkát.

— Hogy fődözsem fel, mikor nem tudom? Soha hírét sem hallottam effélének.

— Ne daczolj! förmedt rá a bitorlónak gonosz leánya. Tudod, tudnod kell, mert a te atyád állapította meg a titkos fogást egy másik királlyal s mind-egyiknek a legidősebb gyermeke is be van avatva. Tehát te vagy az, akinek tudnia kell.

A rab király-leány nem ért rá, hogy feleljen, mert ekkor hirtelen benn termett a királyfi az ő vitézeivel és menydörgő hangon szólt a bitorló gonoszhoz és leányához:

— Ez a rab leány tudja a titkot? Akkor hát ő az én királyi atyám barátjának a leánya és tehát igaz, hogy te

gonosz bitorló ámitottál engemet, elárultad és elüzted a törvényes királyodat és trónjára ültél? De immár ütött az órad! Rajta, vitézek!

És mielőtt a gonosz bitorló és leánya meg embereik fölocsudhattak volna meglepődésükből, már mindnyájan meg voltak kötözve. A királyfi pedig a rab király-leányhoz lépett, leoldotta bilincseit és így szólt:

— Nemes és szép király-kisasszony, szabad vagy. Mindjárt kiszabadítom testvéredet is, királyi atyádat pedig újra jogos tronusán fogod látni. Ki vagyok, mit tettem, majd később tudod meg. Most még sietős dolgom van.

Megindult vitézeivel s lefegyverezte, elfogta a bitorlónak test-őreit, fő-hiveit és czinkosait. Urrá lett a palotában. Alig hogy ennek hire ment a városban, nagy lett az öröm és ujjongás, mert mindenki csak félelemből engedelmeskedett a bitorlónak. Áldották a vitéz királyfit, mint szabadítójukat.

— De hol van a mi jó öreg királyunk? busultak aztán.

— Hamar megtalálja az én hirnök-galam-bom, mondá a király-leány.

Elejébe mentek az igazi királynak, felöltöztették biboros palástjába s nagy diadalal kísérték vissza palotájába, ahol leánya, fia és a vendég királyfi fogadták, míg a bukott bitorló és minden hozzá tartozói tömlőczbe kerültek.

Most volt aztán öröm és vigasság s a jó öreg király azt sem tudta, mivel mutassa ki háláját megszabadítója iránt.

— Tudom én, mondta a királyfi vigan. Amilyen ijesztő boszorkának láttam a gonosz bitorló leányát: olyan kedves, okos, nemes

a te leányod, az igazi király-leány. Hát add nekem feleségül, haza viszem majdani király-nénak.

Az öreg király persze kész-örömet egyezett belé, de a király-leány incselkedve mondá:

— Igen ám, de mégsem lehet, mert a büvös nyilvessző próbáját én sem tudom megoldani.

— De biz' még én magam sem, szólt a királyfi nevetve. Én csináltattam az ötvössel s lám, mégis büvös szerszám lett, megfogta és leleplezte a gonoszokat.

Nem sokára megtartották a lakodalmat. Hegyen-völgyön dinom-dánom volt három hétig s három napig. Azután utra kelt a királyfi a feleségével és vitézeivel, szerencsésen áthajóztak az Operenciás tengeren, haza értek s a királyfi apjának is nagy volt az öröme. Később, mert maga már nagyon öreg volt, átadta a trónust a fiának, aki aztán a fiatal királynéval együtt boldogan élt és uralkodott sokáig és még ma is élne, ha már rég meg nem halt volna.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LIX. köt. 17-ik számában közölt oszlop-rejtvény megfejtése:

„Szüreti szünetidőben rajzolta Virág Julcsa.“

Helyesen fejtették meg: Jurenák Gizi, Kövesi Jenő, Mäder Hedvig és Emma, Luczenbacher Ada, Bácskai Magda, Bolgár Teréz, Hajnik Miklós, Mikolások István, Rozsnyay Sárka és Lilike, Hám Ernő, Rittich Tibor, Helle István, Virág Rózsika és Juliska, Jantsits Jolánka, Tibor és Bandi, Somogyi Margit, Szántó Olga és Ernő, Pap Lilike, Heity Gyula, Kazy Péter, Brunner Margit, Szakáll Etuka és Bandi, Vámosy Loránt, Bayer Anti, Szlávik Géza, Nékám Ervin, Kohn Gizella, Lengyel Margit és Kálmán, Veress Gizi és Józsi, Kiss Margitka, Kálmán Mihály, Péterfy Vilma, Kummerer Paula, Ofner Gyurka, Egyházy János, Hudák Dezső, Badics Gizella, Hollós László.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett *Luczenbacher Ada*, *Pettenden*, kinek a jutalom-könyvet (»A titok«. — »A városi vendég«. — »A piros kendő«. elbeszélések az ifjúság számára, képekkel, díszes vászonkötésben, a »Forgó bácsi könyvtára« című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »KIS LAP« LIX. köt. 16-ik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Somogyi Margit, Nékám Ervin.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Vanyák Pista. A kérdés, melyet fölvetesz, oly kényes természetű, hogy ahhoz éppen a *Kis Lap*-ban hozzá szólnom nem lehet, nem is illik. Azt tudom, hogy az iskola padjaiban ülnek oly rakoncátlan, neveletlen, sőt durva fiúk, hogy teljesen kimerítik még a legbékétűrőbb tanítónak is az elnézését. Az olyan tanuló, akin nem fog sem az intés, sem a megszégyenítés, néha bizony rászolgál a keményebb fenyítésre. — **Térffy Marianna.** Versikédben néhány csinos sor is akad, egészen bizony mégis csak gyöngécske kísérlet. De ha végig ügyesen pörögne is: már a benne foglalt igazságtalanságért sem közölném. Még leszólni Tél apót, aki az ő kemény bár, de kedves hóvár-építés, szánden haragos volta mellett is a hóvár-építés, szándekázás, korcsolyázás, és hólapdázás arcz-pirosító, tudó-tágitó, izmosító, egészséges örömeivel kedveskedik nekünk! Nagyon igazságtalan vagy a tél iránt. — **Kohn Gizella.** Kelletnél többet kérsz. Erd be azzal, amit addig kaptál. Semmiféle kezvititással nem foglalkozom. — **Joó Bálintka.** Örömmel fogadom. — **Friedmann Ernő.** Ha, amint elvártam tőled is, olvastad volna a »Forgó bácsi 10 parancsolatát«, kéréseddél nem hoznám, a szerkesztőhöz, de a kiadó-hivatalhoz fordultál volna. — **Bottini Gabi.** Laknak-e a Marscsillagban emberek? Hát én ezt honnan tudjam, mikor ott nekem egy szál ismerősöm sincsen? A tudós csillag-vizsgálók nem tartják kizártnak, hogy azt a csillagzatot hozzánk hasonló emberi teremtmények is lakják. De ez csak föltevés, amit eddig-elé bizonyítani nem lehetett. Meg hogy ki a nagyobb költő: Petőfi-e, Arany-e? Csak azon örvendjünk, kis öcsém, hogy ilyen két költővel ajándékozta meg nemzetünket a magyarok Istene. — **Schack Ella és Anna.** A névre, annyi ezer közül, bizony már nem emlékszem. De jól esik tudnom, hogy kedves mamátok szívesen emlékeznek vissza rám s a *Kis Lapon* szerzett örömeire, melyekben most ti részesültök. Mind ez azonban nem zárja ki, hogy a leveleteket ezen túl nem tépett szélű papírosra írjátok. Pedig hányszor int erre a »Forgó bácsi 10 parancsolata«! — **Nékám Ervin.** Elég érdekes arra, hogy közöljem. — *Több levélről a jövő számban.*

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten